

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-878/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Františka Josefa Řezáče Liteň, okres Beroun
Sídlo:	Školská 44, 267 27 Liteň
IČ:	71 002 715
Identifikátor:	600 043 053
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Věrou Horkou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Městys Liteň, Náměstí 71, 267 27 Liteň
Místo inspekční činnosti:	Školská 44, 267 27 Liteň
Termín inspekční činnosti:	11., 12. a 13. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekční činnosti.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (ŠVP ZV nebo ŠVP) a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona k termínu inspekční činnosti.

Inspekční zjišťování a hodnocení je zaměřeno na činnost základní školy.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává činnost základní školy (ZŠ nebo škola), školní družiny a školní jídelny v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo v devíti třídách 165 žáků. Kapacita školy (230 žáků) je tak využita zhruba na 72 %. Za poslední tři roky se počty žáků pohybují v rozmezí od 157 do 165. Školu navštěvují žáci nejen z Litně, ale i z dalších 13 obcí. Ve škole se vzdělává 15 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). V pátém ročníku se vyučuje podle dobíhajícího programu Základní škola, v ostatních ročnících se realizuje Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem Škola, kam má smysl chodit.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Vzdělávání zajišťuje celkem 13 vyučujících, z nichž pět nesplňuje požadavky odborné kvalifikace. Někteří pedagogové vyučují na stupni základní školy, který neodpovídá jejich odborné kvalifikaci.

Zlepšily se materiální podmínky pro činnost školy. Proběhla rekonstrukce školní jídelny, sociálních zařízení, zřízení výtahu a bezbariérového přístupu, výměna oken, dveří a další úpravy. Postupně jsou pořizovány nové prostředky informačních a komunikačních technologií (ICT), zčásti byl modernizován žákovský nábytek. Průběžně byl obnoven fond učebnic a zakoupeny knihy do školní knihovny. Negativní změnou je ale např. zrušení školní dílny z důvodů jejího špatného stavebního a hygienického stavu. Vnitřní výzdoba školy je podnětná pro vzdělávání, podílejí se na ní pedagogičtí pracovníci i žáci se svými pracemi.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Spokojenost s nabídkou vzdělávání ve škole je zřejmá ze vzrůstajícího počtu žáků v nižších ročnících prvního stupně. Informace jsou uchazečům a jejich zákonným zástupcům poskytovány v rámci spolupráce se spádovými mateřskými školami, prostřednictvím okolních obecních úřadů, na webových stránkách školy či v regionálním tisku. Veřejnost využívá den otevřených dveří, případně akce připravované školou pro budoucí žáky prvního ročníku. Při přijímání ke vzdělávání škola postupuje podle platných zákonných ustanovení a respektuje rovný přístup ke vzdělávání u všech uchazečů.

V souladu s přijatým ŠVP škola naplňuje učební plány, využívá disponibilní hodiny k navýšení časové dotace ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a příroda. Jako volitelný předmět se kromě německého jazyka vyučuje také konverzace v anglickém jazyce, technické kreslení, seminář z českého jazyka, seminář z matematiky a volba povolání. K doplnění vzdělávací nabídky slouží i nepovinné předměty anglický jazyk (v prvním a druhém ročníku) a informatika (v pátém ročníku). Žáci mají také možnost docházet do 17 zájmových kroužků a do dvou soukromých hudebních škol, a to přímo ve školní budově. Další zájmové aktivity jsou realizovány prostřednictvím Střediska volného času Domeček Hořovice.

Žákům se SVP škola vytváří průměrné podmínky. Ve školním roce 2010/2011 probíhá vzdělávání čtyř žáků podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP). Žáci jsou integrováni v běžných třídách. Nápravy vývojových poruch učení škola neorganizuje, reedukace probíhá podle možností individuálně v příslušných vyučovacích hodinách. Kontrolu naplňování IVP v praxi provádí výchovná poradkyně, užší spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) v oblasti kontroly škola nemá. Nadto škola eviduje žáky se zdravotním postižením (dva) a se zdravotním znevýhodněním (devět). V informovanosti pedagogů o doporučeních školských poradenských zařízení chybí systematický postup.

Žákovi s tělesným postižením poskytuje při vzdělávání potřebnou pomoc asistentka pedagoga. Pro kompenzaci nedostatečných schopností řeči využívá tento žák speciální počítač a další alternativní způsoby komunikace. Vzdělávání postiženého žáka probíhá za podpory pracovníků Jedličkova ústavu. Na běžné úrovni jsou žákům poskytovány informace z oblasti kariérového poradenství. Podporu při školní neúspěšnosti mají žáci v nabízených konzultacích a doučování. Vhodně ji doplňují užitečné odkazy i kurzy vyučovacích předmětů dostupné na webových stránkách školy (Moodle). Nadaní žáci mají možnost projevit svůj zájem zapojením do některých předmětových soutěží a olympiád (např. recitační soutěž, Logická olympiáda), případně prací v zájmových kroužcích.

Škola věnuje patřičnou pozornost prevenci rizik (zneužívání návykových látek, šikany, záškoláctví aj.), problematice první pomoci, dopravní výchově, využívání volného času i zdravému životnímu stylu. Preventivní program nabízí žákům různé výchovné, vzdělávací, sportovní a jiné aktivity, což přispívá ke snižování jejich rizikového chování. Škola zajišťuje pitný režim, o přestávkách umožňuje žákům aktivní relaxaci na chodbě (stolní tenis) nebo v tělocvičně.

Škola dbá na bezpečnost žáků. Žáci jsou pravidelně na začátku školního roku a podle potřeby i vždy před zahájením různých akcí poučováni o dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví. Dohledy nad žáky jsou organizovány a v průběhu inspekční činnosti byly dodržovány. O přestávkách i při vyučování se žáci chovali řádně. Úrazovost žáků škola sleduje, vyhodnocuje a přijímá potřebná opatření.

Organizace vzdělávání je v souladu s právními předpisy. Podle požadavků ŠVP škola svojí činností směřuje k rozvoji stanovených klíčových kompetencí žáků i k nárůstu všech požadovaných gramotností. Ke zvyšování sociální gramotnosti jsou využívány aktivity prevence sociálně patologických jevů (besedy, filmová představení), společné akce třídních kolektivů (výlety, exkurze, charitativní aktivity) a skupinové práce. Žáci v průběhu inspekčních hospitací prokázali dobrou úroveň sociální gramotnosti. Pokud měli příležitost, účinně spolupracovali. Komunikovali slušně a přiměřeně k situaci a ke své roli ve vyučovacím procesu. Většinou byli také dobře motivováni k práci a zapojovali se do nabízených činností. Atmosféra ve třídách byla příjemná a pozitivní. Učivo bylo předáváno převážně srozumitelně, přehledně a se snahou o zajištění potřebné názornosti. V dostatečné míře bylo většinou také procvičeno. Přesto má škola ještě prostor ke zkvalitnění výchovně vzdělávací práce. Obecně měli žáci při hodinách málo příležitosti získávat informace vlastní aktivitou a z různých zdrojů. Až na výjimky tak zůstával hlavním zdrojem informací projev vyučujících nebo obsah učebnic. Většina výuky pak byla vedena frontálně, bez potřebné míry diferenciacce učiva vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků. Pozitivně lze hodnotit alespoň příležitostnou dopomoc slabším žákům a žákům se SVP ze strany některých učitelů. Škola rozvíjí čtenářskou gramotnost žáků zejména jejich vedením k individuální četbě a k práci s textem. Při výuce žáci pracovali s textovými materiály, vyhledávali, třídili, doplňovali a aplikovali informace. Osvědčily se také tematicky zaměřené návštěvy jednotlivých tříd v místní knihovně či návštěvy divadelních představení a dalších kulturních akcí. Matematická a přírodovědná gramotnost je rozvíjena na běžné úrovni. Výuku vhodně doplňují některé exkurze (Planetárium, Mořský svět), výlety do přírody, sběr a třídění odpadů (Recyklohraní), environmentální osvěta poskytovaná školou. Též na běžné úrovni je podporováno jazykové vzdělávání. Výuka na prvním stupni probíhala činnostními formami, zařazením her a písniček. Na druhém stupni žáci prokázali velmi dobré znalosti gramatických jevů. Chyběla však větší podpora komunikativních aktivit ve vyučovacích hodinách. Výuka počítačové gramotnosti je na průměrné úrovni. V hospitované hodině žáci při práci na PC prokázali dostatek potřebných dovedností. Značným pozitivem je volný přístup žáků k počítačům

v době mimo vyučování, kdy si mohou vyhledávat informace, zpracovávat referáty, úkoly a další dokumenty.

Dílčí nedostatky byly shledány v přístupu k hodnocení. Vedle klasifikování nedonesených nebo nevypracovaných referátů, jde především o přílišné zaměření hodnocení k porovnávání výkonů žáků, namísto oceňování jejich pokroku zohledněného vůči jejich individuálním schopnostem. Zjištěna byla např. také demotivující klasifikace teoretického či historizujícího učiva v hudební výchově nebo výskyt strohé pololetní klasifikace z fyziky v šesté třídě, kdy se žáci s předmětem a způsobem práce v něm teprve seznamují. Neprofesionálně pak působí i některé poznámky v žákovských knížkách. Pochybením je opakování ročníku žákyní bez umožnění konání opravné zkoušky nebo slovní hodnocení dvou žáků (2009/2010) bez stanovení potřebných kritérií v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Ve zhlédnuté výuce chyběl cílený rozvoj sebehodnocení žáků.

Výsledky vzdělávání žáků škola sleduje zejména v rámci jednání pedagogické rady. Indikaci případných prospěchových problémů oznamují příslušní vyučující vedení školy podle potřeby průběžně. Jako případná opatření hledá škola podporu v rodinách žáků. Navazuje užší spolupráci se zákonnými zástupci, zve je k jednání, apeluje na domácí přípravu žáků. Sama pak nabízí problematickým žákům doučování či konzultaci. Systematický vliv na změnu vyučovacích metod učitelů, zavádění diferenciac učiva a hodnocení žáků podle dosahovaného pokroku však spíše chybí. Celkové výsledky vzdělávání žáků škola v posledních letech sleduje pomocí komerčních testů. Zainteresovaní vyučující hodnotí úspěšnost přechodu žáků mezi prvním a druhým stupněm školy. Jistou informací o účinnosti své práce získává škola sledováním úspěšnosti svých žáků na navazujících středních školách. Některé pozitivní signály naznačují škole úspěchy jednotlivců v soutěžích (matematika, recitační soutěž, dějepis). Jeden žák např. vyhrál okresní kolo v Pythagoriádě.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka odpovídá podmínkám, za kterých byla ZŠ zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Škola vyučuje podle platných vzdělávacích programů. Ředitelka školy na základě posouzení Českou školní inspekcí, vlastního hodnocení a podnětů pedagogických pracovníků aktualizovala ŠVP ZV. V průběhu inspekční činnosti byly v dokumentu odstraněny některé nedostatky (organizační vymezení u vyučovacích předmětů český jazyk a literatura, anglický jazyk, výtvarná výchova a pracovní činnosti, zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením, průřezová témata). ŠVP ZV je tak nyní v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady. V roce 2009 absolvovala funkční studium řídicích pracovníků škol a školských zařízení v požadovaném rozsahu. Zúčastňuje se především vzdělávání v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví. V oblasti samostudia se zaměřuje na právní problematiku ve školství. Řízení je plánovité, založené na otevřené spolupráci se zaměstnanci. Plnění záměrů, zásadní dokumenty a přijatá opatření ředitelka projednává v pedagogické radě. Obecné závěry z kontrolní činnosti ale nejsou v zápisech z jednání pedagogické rady zaznamenány. Byly zjištěny nedostatky ve zpracování některých dokumentů. Vedle již uvedených chyb v ŠVP ZV také řadu nedostatků vykazovalo platné znění školního řádu. V průběhu inspekční činnosti byl školní řád ředitelkou uveden do souladu s právními předpisy. Došlo k doplnění práv žáků, byla zpřesněna pravidla omlouvání nepřítomnosti ve výuce, upraven vstup žáků do budovy školy před dopoledním vyučováním. Zejména pak byla zásadním způsobem doplněna a upravena pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, a to zásady hodnocení

chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla sebehodnocení žáků, charakteristika stupňů hodnocení prospěchu včetně předem stanovených kritérií, zásady a kritéria slovního hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení v případě slovního hodnocení nebo kombinace, způsob hodnocení žáků se SVP a skutečnosti vyplývající z platných znění školských právních předpisů v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání žáků. V době inspekční činnosti nebylo nové znění školního řádu prozatím schváleno školskou radou.

Personální podmínky jsou ve škole průměrné, umožňují realizovat obsah vzdělávání stanovený ŠVP ZV. Ředitelka podporuje doplnění potřebné odborné kvalifikace i další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Dvě vyučující si příslušným studiem doplňují kvalifikaci. Výchovná poradkyně dokončila požadované studium pro výchovné poradce, podobně splněné kvalifikační předpoklady má koordinátorka ICT. Školní metodička prevence sociálně patologických jevů prozatím kvalifikační studium pro výkon této funkce neabsolvovala. Ve školním roce 2009/2010 však možnost navštívit vzdělávací akce nevyužila téměř polovina vyučujících. Škola systematicky podporuje nově nastupující pedagogické pracovníky. Pro začínající učitelku je v letošním školním roce stanoven uvádějící pedagog a zřejmě je také neformální pomoc ostatních vyučujících. Věková struktura pedagogického sboru je příznivá, zastupitelnost je zajištěna.

Materiální zázemí celkově dobře umožňuje činnost školy. K dispozici je dostatek kmenových tříd a odborné učebny fyziky, hudební výchovy, cizích jazyků, počítačová pracovna, cvičná kuchyňka a tělocvična. Pro výuku tělesné výchovy využívá škola hřiště místní Tělovýchovné jednoty. Učební pomůcky jsou často starší a vyžadují postupné doplnění. Fond učebnic sice celkově postačuje, na financování pracovních sešitů se ale podílejí zákonní zástupci žáků. Pozornost je v současné době věnována rozvoji prostředků ICT. Vybavení školy ICT je totiž z hlediska počtu počítačů přístupných žákům na nízké úrovni, žáci mají k dispozici pouze devět kusů počítačů. Pro početnější třídy je tak přístup žáků k počítačům v rámci výuky jednotlivých předmětů významně limitován. Obtížně lze také zabezpečit výuku informatiky, kterou škola v rámci disponibilní časové dotace navýšila z jedné povinné hodiny na druhém stupni na šest vyučovacích hodin. Celá budova je vybavena sítí k připojení počítačů na internet, vybavení většiny běžných tříd počítači se však teprve připravuje. Ředitelka má zájem na zlepšení podmínek výuky, proto školu zapojila do projektu EU peníze školám financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu.

Pro svou činnost si škola vytvořila odpovídající finanční předpoklady. Na jejím financování se podílely dotace ze státního rozpočtu poskytnuté na přímé náklady na vzdělávání a účelové finanční prostředky poskytnuté na rozvojové programy vyhlášené MŠMT. Zřizovatel financoval rekonstrukce prostor v budově ZŠ, v potřebné míře přispívá na zajištění provozu školy. Další finanční prostředky byly získány z ostatních zdrojů (např. platby za vzdělávání ve školní družině). Od sponzorů dostala ZŠ tři počítače. Veškeré prostředky byly využity hospodárně a k účelům, na které byly poskytnuty.

Škola je otevřena spolupráci se všemi tradičními partnery. Velmi dobře spolupracuje se zřizovatelem, který je srozuměn s koncepcí rozvoje školy. Školská rada nebyla v době inspekční činnosti zcela funkční. Připravovány byly nové volby, některé změněné školní dokumenty čekají proto ještě na projednání či schválení. Zákonní zástupci žáků jsou o dění ve škole informováni obvyklými způsoby (žakovské knížky, třídní schůzky, dohodnuté konzultace aj.). Zpětnou vazbu získává ředitelka např. pomocí dotazníkové ankety (Mapa školy). Sdružení rodičů zřízeno není, škole ale napomáhá skupina třídních důvěrníků. Někteří rodiče také zajišťují činnost zájmových kroužků. Dobře se rozvíjí spolupráce vedení školy s žakovským parlamentem. Škola v potřebné míře spolupracuje s okolními

mateřskými školami (Liteň, Svinaře, Všeradice), s odbornými pracovišti (PPP Králův Dvůr), s dětským lékařem, s Policií ČR atd. Na veřejnosti se prezentuje pořádáním kulturních a sportovních akcí, příspěvky do místního a regionálního tisku apod.

Závěry, celkové hodnocení školy

Základní škola Františka Josefa Řezáče Liteň, okres Beroun vykonává svoji činnost v souladu s jejím zařazením do rejstříku škol a školských zařízení.

Škola účelně využívá finanční zdroje pro realizaci vzdělávacích programů. Zapojuje se do rozvojových programů vyhlášených MŠMT a projektu EU peníze školám.

Základní škola zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání. Poskytuje podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytváří bezpečné prostředí pro vzdělávání.

ŠVP ZV je v souladu s požadavky školského zákona a RVP ZV.

Nevyužité příležitosti byly zjištěny v podpoře výuky prostřednictvím diferencovaných činností a ICT.

V oblasti kontrolní činnosti má škola další prostor ke zlepšení. Nedostatky zjištěné ve zpracování některých dokumentů byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny.

Materiální i personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů, přesto v těchto oblastech má škola prostor pro svůj rozvoj (např. pořídit dostatek ICT pro žáky, zajistit kvalifikované vyučující, specializační studium pro školního metodika prevence).

Podpora rozvoje osobnosti žáků vykazuje celkově běžnou úroveň, stejně jako rozvoj klíčových kompetencí a funkčních gramotností. Příležitost ke zlepšení své práce má škola také v oblasti hodnocení žáků.

Spolupráce se zřizovatelem je účinná a napomáhá realizaci výchovných a vzdělávacích cílů.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Mgr. Miroslava Březinová, 28. října 24, 261 02 Příbram VII, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Středočeském inspektorátu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Příbrami dne 6. května 2011

(razítko)

Mgr. Miroslava Březinová, školní inspektorka

M. Březinová, v.r.

Mgr. Petr Jiroš, školní inspektor

P. Jiroš, v.r.

Ing. Bc. Ivana Poláčková, školní inspektorka

I. Poláčková, v.r.

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

H. Vejdovská, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Litni dne 26. května 2011

(razítko)

Mgr. Věra Horká, ředitelka školy

V. Horká, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.